

עפ"ג (באר שבע) 39792-07-24 - מחמד אבו גוידר נ' מדינת ישראל

עפ"ג (באר-שבע) 39792-07-24 - מחמד אבו גוידר נ' מדינת ישראל מחוזי באר-שבע

עפ"ג (באר-שבע) 39792-07-24

מחמד אבו גוידר

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[24.09.2024]

לפני כבוד השופט הבכיר, אליהו ביתן - אב"ד

כבוד השופט גיל דניאל

כבוד השופטת נועה חקלאי

ערעור על גז"ד של בימ"ש השלום בבאר שבע (כב' השופט רון סולקין) בת"פ 34312-02-20 מיום 2.6.24.

המערער וב"כ עו"ד אייל אביטל

ב"כ המשיבה עו"ד ודים סיגל

פסק דין

המערער הורשע על פי הודאתו בשלוש עבירות של קשירת קשר לעשות פשע, לפי סעיף 499(א)(1) בחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"); שתי עבירות של גניבת רכב, לפי סעיף 413 בחוק העונשין; עבירה של סיוע לגניבת רכב, לפי סעיף 413ב' וסעיף 31 בחוק העונשין; עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 בחוק העונשין; שתי עבירות של פקיעת רישיון נהיגה מעל שישה חודשים, לפי סעיף 10א לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961; ושתי עבירות של נהיגה ללא ביטוח לפי סעיף 2 א בפקודת הביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970.

כתב האישום שהמערער הודה בעובדותיו כולל שלושה אישומים. באישום הראשון מתואר כי בתאריך 23.01.20 או בסמוך לפני כן המערער קשר עם אוסמא אבו קוידר וחסין אל קיסיה לגנוב רכב בתוך מדינת ישראל ולהעבירו לשטחי הרשות הפלסטינית. בתאריך 23.01.20 בשעת אחר חצות, באשדוד, המערער גנב בצוותא חדא עם אוסמא וחסין רכב מסוג יונדאי, תוך פירוק חובק ההגה ופירוק המתנע, חיבור מחשב מתאים למנוע הרכב, הנעת הרכב וגניבתו. המערער נהג ברכב הגנוב ואוסמא וחסין נסעו ברכב אחר ששימש כרכב מוביל, בו נהג אוסמא. בהמשך למתואר, שוטרים הקימו מחסום בסמוך לצומת בית קמה וכאשר המערער התקרב למקום והבחין בכך הוא המשיך בנהיגה לעבר המחסום ופרץ אותו. הרכב עלה על הדוקרנים שנפרסו ונעצר לאחר מספר מטרים. המערער נמלט מהרכב ונעצר לאחר מרדף רגלי. המערער נהג ברכב הגנוב כשרישיון הנהיגה שלו אינו בתוקף לתקופה העולה על שישה חודשים, וללא פוליסת ביטוח תקפה.

באישום השני מתואר כי בתאריך 18.01.20 או בסמוך לפני כן המערער קשר עם אוסמא אבו קוידר ונור שין אלעיד לגנוב רכב בתוך מדינת ישראל ולהעבירו לשטחי הרשות הפלסטינית. בתאריך 18.01.20 בסמוך לשעה 03:13 המערער הגיע יחד עם אוסמא ונור ברכב מסוג מאזדה לרחוב הרצוג ביישוב אָזור, ושם אוסמא גנב רכב מסוג יונדאי שחנה במקום. מיד לאחר מכן המערער עזב את המקום ברכב המאזדה ונסע לפני הרכב הגנוב כדי לוודא שאין ניידות משטרה בדרך, ובכך הוא סייע לגנוב את הרכב.

ובאישום השלישי מתואר כי בתאריך 15.01.20 או בסמוך לפני כן המערער קשר עם אוסמא אבו קוידר לגנוב רכב בתוך מדינת ישראל ולהעבירו לשטחי הרשות הפלסטינית. בתאריך 15.01.20 בסמוך לשעה 04:16, המערער ואוסמא גנבו רכב בתל אביב בכוונה להעבירו לתחומי הרשות. לאחר גניבת הרכב, המערער נהג בו ואוסמא נהג ברכב אחר ששימש כרכב מוביל. המערער נהג ברכב הגנוב כשרישיון הנהיגה שלו אינו בתוקף לתקופה העולה על שישה חודשים, וללא פוליסת ביטוח תקפה.

שירות המבחן ערך מספר תסקירים על המערער. בתסקיר הראשון צוין שהמערער בן 27, רווק. מתגורר בפזורה הבדואית סמוך לנבטים. ללא עבר פלילי. לאורך השנים עבד בעבודות מזדמנות ובשלב מסוים חבר לחברה שולית עמה ביצע את העבירות. בני משפחתו מנהלים חיים נורמטיביים. אשר לעבירה, לקח אחריות חלקית לביצועה ותלה את עיקר האחריות על אוסמא. הביע חרטה. שירות המבחן סקר את גורמי הסיכוי והסיכון של המערער. התרשם מקיומם של גורמי סיכון להישנות עבירות ומנזקות טיפוליות. ציין שהמערער מעוניין להשתלב בטיפול והשתתף בסדנת הכנה והכוון לטיפול. המליץ לדחות את הדיון בעניינו. וציין כי ככל ויוחלט שלא להיענות לדחייה, הוא ממליץ להטיל על המערער צו מבחן ומאסר בעבודות שירות. בתסקיר נוסף צוין, שהמערער מגיע לשיחות פרטניות והוצע לו להשתלב בתוכנית "אוניברסיטה בע"מ" והוא הביע נכונות לכך. צוין כי בתקופת הדחייה המערער ביצע עבירת תעבורה. שירות המבחן התרשם שקיימים בעניינו של המערער מוקדי סיכון שטרם קיבלו מענה והמליץ לדחות את הדיון בעניינו, או לחילופין, להטיל עליו צו מבחן ושל"צ. בתסקיר נוסף צוין שהמערער שולב בתוכנית "אוניברסיטה בע"מ" אך עזב את התוכנית לאחר שני מפגשים. ובהמשך שולב בקבוצה טיפולית, נכח בשלושה מפגשים, ונמצא בתחילת הדרך הטיפולית. שירות המבחן התרשם שאין מדובר במי שמנהל אורח חיים שולי מושרש ושההליך הפלילי מהווה עבורו גורם מרתיע. והמליץ לדחות את הדיון או לחילופין להטיל עליו צו מבחן ושל"צ. בתסקיר נוסף צוין כי לאחר שלושה מפגשים בקבוצה הטיפולית המערער התקשה להגיע למפגשים באופן רציף והקשר עמו נותק. לאחר ניסיונות רבים נוצר עמו קשר והוא שיתף שהחל לעבוד בצפון הארץ ולכן התקשה להגיע למפגשים הטיפוליים. שירות המבחן סבר שיש לאפשר למערער הזדמנות טיפולית נוספת והמליץ לדחות את הדיון או לחילופין להטיל עליו צו מבחן ושל"צ. בתסקיר סופי צוין כי בשיחות פרטניות עם המערער הוא התקשה לשתף מעולמו ולנהל שיח רגשי; והתקשה לערוך בחינה ביקורתית של התנהלותו ודפוסיו המכשילים. שירות המבחן התרשם שהמערער יתקשה לשתף פעולה עם תכנית הטיפול שנבנתה עבורו והומלץ להטיל עליו עונש מאסר בעבודות שירות ומאסר על תנאי. התביעה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 28 ל- 46 חודשי מאסר בפועל ועתרה להטיל על המערער עונש בחלקו התחתון של המתחם, מאסרים על תנאי, קנס משמעותי, פיצוי למתלוננים, התחייבות להימנע מעבירה, ופסילה בפועל ועל תנאי של רישיון הנהיגה. ההגנה טענה שמתחם העונש ההולם נמוך יותר. ועתרה להטיל על המערער עונש מאסר בעבודות שירות.

בית המשפט עמד על חומרת העבירות ועל נזקיהן; על מדיניות הענישה הנוהגת- תוך שהפנה לפסיקה; ועל נסיבות ביצוע העבירות. ציין כי היה מקום לקבוע מתחם עונש הולם גבוה מזה שאליו עתרה התביעה, אך החליט שלא לחרוג ממנו, וקבע שמתחם העונש ההולם נע בין 24 ל- 46 חודשי מאסר בפועל. אשר לעונש הראוי למערער במסגרת המתחם, בית המשפט התייחס לאמור בתסקירי שירות המבחן ביחס לקושי של המערער לבחון את דפוסי ולהיעדר שיתוף פעולה עם התוכנית הטיפולית שנבנתה עבורו, וציין שהמלצתו העונשית של שירות המבחן אינה עומדת בהלימה לעבירות בנסיבותיהן. ציין שהמערער ללא עבר פלילי, אשר הודה במיוחס לו. ובסופם של דברים הטיל על המערער 24 חודשי מאסר בפועל; מאסרים על תנאי; קנס בסך 8,000 ₪ או 65 ימי מאסר תמורתו; פיצוי בסך 5,000 ₪ לכל אחד מהמתלוננים; פסילת רישיון נהיגה למשך 18 חודשים; ופסילה על תנאי.

מכאן הערעור, המופנה לחומרת עונשי המאסר, הקנס, הפיצוי והפסילה. ב"כ המערער טוען שהעונש שהוטל על המערער מחמיר עמו יתר על המידה. טוען שהמערער הודה כבר בתחנת המשטרה והפליל את המעורבים האחרים, וכתוצאה מכך הותקף קשות על ידי רעולי פנים. טוען שתסקירי שירות המבחן המליצו שלא להטיל על המערער עונש מאסר של ממש. טוען שהמערער צעיר ללא עבר פלילי והשפעת עונש של מאסר ממש תהיה הרסנית עבורו. מפנה למסקנות ועדת דורנר. וטוען שמאז ביצוע העבירה חלפו כ- 4.5 שנים, במהלכן המערער שהה תקופה ארוכה בתנאים מגבילים, לא נפתחו לו תיקים נוספים, והוא עמד בקשר טיפולי עם שירות המבחן. בדיון היום טען כי שליחת נאשמים למאסר על גניבת כלי רכב איננה מועילה וכי רק דרך השיקום נותנת סיכוי לתיקון המצב. וטען כי הקשר של המערער עם שירות המבחן היה חיובי ורק בסופו נוצר קושי בשל אילוצי עבודה של המערער. והוא עותר להפחית באופן משמעותי מתקופת המאסר של המערער ולהטיל עליו עונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

ב"כ המשיבה ציין שהמדובר בפרשה של גניבות כלי רכב במהלכה המערער פרץ מחסום משטרת. בית המשפט התחשב בכלל הנתונים הנוגעים לענין והעונש שהוטל איננו מצדיק התערבות ערכאת הערעור. וביקש לדחות את הערעור.

המערער נותן את הדין על מעורבותו בשלושה אירועים של גניבת רכב לשם העברתו לשטחי הרש"פ. המערער ושותפיו למעשי העבירות חברו יחד לביצוע העבירות תוך תכנון מוקדם, הצטיידות מתאימה, וחלוקת תפקידים, ובפועל גנבו שלושה כלי רכב. כלי הרכב נגנבו מערים שונות - אשדוד, אזור ותל אביב, הרחוקות ממקום מגורי המערער. באירוע המתואר באישום הראשון הגניבה בוצעה באמצעות מחשב מיוחד שחובר למנוע הרכב הגנוב. ובהמשך, המערער פרץ מחסום משטרת עם הרכב הגנוב וגם לאחר שהרכב נבלם בדוקרני המחסום המערער ברח מהרכב רגלית ונעצר רק לאחר מרדף. בשניים מהאירועים המערער נהג ברכב הגנוב ובאירוע אחד הוא נהג ברכב אחר שנסע לפני הרכב הגנוב כרכב מוביל.

כפי שניתן לראות חלקו של המערער באירועים מרכזי ומשמעותי.

הפעילות המתוכננת, בחבורה, תוך הצטיידות במחשב ייעודי לגניבות רכב, והעובדה שהמערער לא נרתע מפריצת מחסום משטרת ומבריחה מפני שוטרים, מלמדות על מקצוענות עבריינית, מעורבות שיטתית בעבירות גניבת רכב, חוסר גבולות ואי מורא דין.

תופעת גניבות כלי הרכב בישראל, בכלל, רחבה ומעיקה והפגיעות הכרוכות בה בהיבט הכלכלי ובהיבט של תחושת הביטחון והמוגנות, קשות ומשמעותיות. גניבת כלי רכב בישראל לשם העברתם אל תחומי הרשות הפלסטינית, חמורה ומקוממת במיוחד. עבריינים משטחי הרש"פ רואים בישראל כר נוח וזמין לגניבת כלי רכב, ולא אחת, כלי הרכב הנגנבים מוזמנים מראש, בהתאם לסוגם או תוצרתם. וכך כלי רכב שבעליו שילם עליו בישראל הון רב, מגיע לשטחי הרשות ונמכר שם במחיר נמוך לאין ערוך מזה שבעליו שילמו עליו, ותושבי הרשות נהנים מהאפשרות לרכוש כלי רכב בזול על חשבון אזרחי מדינת ישראל. ניסיון החיים מלמד, שהסיכוי למצוא רכב גנוב בשטחים ולהחזירו לבעליו או לחברת הביטוח ששילמה את שווי, קלוש, וכרוך בתשומות גבוהות שלא ניתן להפעילם בדרך שגרה.

נוכח היקף התופעה והנזקים שנגרמים בעטיה, המחוקק יחד הוראות מיוחדות לעבירות הרכוש הקשורות לכלי רכב וקבע להן עונשים חמורים מאלה הקבועים לעבירות הרכוש הכלליות. ומדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה הינה של רצינות וחומרה, הנותנת את הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה.

בית המשפט העליון קבע בשורה ארוכה של פסקי דין כי יש להטיל על מי שהורשע בעבירות של גניבת רכב ענישה מחמירה. והלכה למעשה, בתי משפט מטיילים עונשי מאסר בפועל, מאחורי הסורגים, על עבירת גניבת רכב, גם כאשר מדובר בנאשמים צעירים וכאלה שאין להם עבר פלילי.

בהתחשב בנתוני המקרים כאן ובמדיניות הענישה הנוהגת בעבירות המדוברות הרי שמתחם העונש ההולם שנקבע בבית המשפט קמא איננו חורג מהמקובל בנסיבות.

שירות המבחן סבר שאין למערער דפוסי עבריינות מושרשים, אך התרשם שקיימת רמת סיכון להישנות עבירות, והמליץ, מספר פעמים, לדחות את הדיון בעניינו לצורך שילובו בהליכים טיפוליים. אולם בסופו של דבר המערער לא עבר הליך טיפולי משמעותי היכול להצדיק הקלה בעונש.

ב"כ המערער מצוין כי מאז ביצוע העבירות חלפו כ-4.5 שנים וטוען שיש לתת משקל לחלוף הזמן.

העובדות הנוגעות לעניין הן שכתב האישום הוגש בחודש פברואר 2020. בית המשפט קבע ישיבות בפרקי זמן סבירים, אולם בחלק מהדיונים המערער לא התייצב והוצא לו צו הבאה. בדיונים אחרים ב"כ המערער לא התייצב או שביקש דחייה בין אם מסיבות אישיות ובין אם לצורך הידברות עם התביעה. ולאחר הכרעת הדין, הדיון נדחה לצורך בחינת השתלבות המערער בהליך טיפולי וכן בשל אי התייצבות המערער - כך ששוב היה צורך להוציא לו צו הבאה. ובית המשפט נאלץ פעם אחר פעם לדחות דיונים שנקבעו וכך הזמן מאז ביצוע העבירה התארך.

כפי שניתן לראות, במהלך שמיעת המשפט המערער זלזל בבית המשפט ובהחלטותיו בצורה מקוממת וגרם בעצמו להתמשכות הדיונים. ועל אף נכונות בית המשפט לאפשר למערער להשתלב בטיפול, המערער לא שיתף פעולה עם התוכנית הטיפולית שהוכנה לו בשירות המבחן. בנסיבות אלה אין מקום לתת לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות משקל משמעותי.

העבירות שהמערער ביצע היו כרוכות כולן בנהיגת רכב. ומטבע הדברים הן גרמו לנזקים כספיים, טרחה, בזבוז זמן ותחושות מצח ואי נוחות לבעלי כלי הרכב שנגנבו. ובנסיבות מוצדק להטיל בגינן רכיבי פסילה, פיצוי וקנס. בנסיבות המתוארות, העונש שהוטל על המערער, על כל רכיביו, הולם את חומרת מעשי העבירות בנסיבותיהם ואת מידת אשמו של המערער, ומתחשב במכלול הנסיבות לקולא הנשקלות בעת קביעת העונש. איננו מוצאים מקום להתערב בו.

הערעור נדחה.

ניתן והודע היום כ"א אלול תשפ"ד, 24/09/2024 במעמד הנוכחים.

אליהו ביתן, שופט בכיר
גיל דניאל, שופט
נועה חקלאי, שופטת